

საქართველოსა და უკრაინის ევროკავშირში გაწევრიანების პერსპექტივები

სტატიაში საუბარია საქართველოსა და უკრაინის ურთიერთობებში ეტაპობრივად წარმოქმნილი კრიზისების შესახებ. გამოკვეთილია კონკრეტული მიზეზები, რომელიც კვლევის შედეგების ანალიზმა აჩვენა.

საბჭოთა კავშირის დაშლისთანავე საქართველოსა და უკრაინას შორის ურთიერთობაში პოზიტივი იმთავითვე გამოიკვეთა მიუხედავად იმისა, რომ ორ ქვეყანას არც საერთო სახმელეთო საზღვარი აქვს და იმ დროისათვის, მათი გამაერთიანებელი მხოლოდ საბჭოთა კავშირი იყო. პოზიტიური ურთიერთობის მიზიდულობის უმთავრესი მიზეზი რუსეთისგან დამოუკიდებლად ყოფნა, დისტანციის სურვილი იყო. ამასთანავე, ღიად გაცხადებული დასავლური კურსი და მოგვიანებით ევროსტრუქტურებისკენ და განსაკუთრებით ნატოსკენ სწრაფვა, რომელიც შემდეგ მეგობრობიდან სტრატეგიულ პარტნიორობაში გადაიზარდა.

საქართველოში „ვარდებისა“ და უკრაინაში „ნარინჯისფერი“ რევოლუციები შინაარსით და სულის კვეთებით იდენტური იყო, თუმცა უკრაინაში „ნარინჯისფერი“ ხელისუფლების შეცვლის შემდეგ, საქართველოსა და უკრაინას შორის ურთიერთობებმა ცვლილება დაიწყო. ორი ქვეყნის მეგობრობა, მიუხედავად იმისა, რომ ლიდერები ამას ღიად არ აცხადებდნენ, საფრთხის ქვეშ დადგა, უფრო სწორად, თბილი ურთიერთობა გაცივებისკენ წავიდა.

კვლევამ ცხადყო, რომ ორი ქვეყნის ურთიერთობის „გაცივების“ უმთავრესი მიზეზი იყო რუსეთი და საქართველოს მმართველი ელიტის პროდასავლური ორიენტაცია.

სტატიაში ასევე საუბარია უკრაინისა და საქართველოს სამხედრო თანამშრომლობაზე, უკრაინის მოხალისეთა მონაწილეობაზე აფხაზეთის ომში და პირიქით - ქართველ მოხალისეთა სამხედრო ჩართულობა უკრაინის „ანტიტერორისტულ ოპერაციებში“.

ასევე, საუბარია ორ ქვეყანას შორის წარმოქმნილ კიდევ ერთ კრიზისსა და მიზეზებზე, რომელიც უკრაინის ავტოკეფალიის საკითხს ეხება. კვლევამ გამოკვეთა, რომ ამჯერადაც, ურთიერთობის დაძაბვის მიზეზი, რუსეთის ფაქტორი გახდა. საქართველოს ხელისუფლება რუსეთთან ისედაც დაძაბული ურთიერთობის კიდევ უფრო გაართულებას მოერიდა და გადატვირთულმა დიპლომატიურმა განცხადებებმა დღემდე თავისი კვალი დატოვა უკრაინასთან თანამშრომლობის ხარისხზე.

საკვანძო სიტყვები: საქართველო, უკრაინა, რუსეთი, ხელისუფლება, ურთიერთობები.

საბჭოთა კავშირის დანგრევის შემდეგ ორი სუვერენული სახელმწიფოს ურთიერთობა დინამიკურად განვითარდა. 1991 წლიდან საქართველოსა და უკრაინას შორის

კავშირი აღმავალი ტენდენციით ხასიათდება და უფრო და უფრო ძლიერდება. 1992 წელს იწყება დიპლომატიური ურთიერთობა და 1993 წელს კიევში საქართველოს

პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე ოფიციალური ვიზიტის ფარგლებში ხელს აწერს უკრაინა-საქართველოს ჩარჩო-ხელშეკრულებას მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების თაობაზე. შემდგომში კი ურთიერთობები კიდევ უფრო ღრმავდება და დასტურდება ორ ქვეყანას შორის საკმაოდ მჭიდრო პარტნიორობით. არსებული სახელშეკრულებო-სამართლებრივი ბაზა მოიცავს 105 ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებას და არეგულირებს ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობათა პრაქტიკულად ყველა სფეროს. უკრაინა საქართველოს ერთ-ერთი უმსხვილესი და მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორია. საქართველოსა და უკრაინას შორის მოქმედებს თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმი, რომელიც სამართლებრივად დარეგულირებულია როგორც ორმ-

რივ, ასევე მრავალმხრივ ფორმატში (ევროპასთან ასოცირებული ხელშეკრულება, სუამი).

ჩვენი მიზანია, პასუხი გავცეთ ორ შეკითხვას, რა არის ორ ქვეყანას შორის მჭიდრო ურთიერთობისა და სტრატეგიული პარტნიორობის მიზეზი და რამ გამოიწვია ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის დაძაბვა და კრიზისი?

ამ კითხვებზე პასუხის გასაცემად სტატიის პირველ ნაწილში მოკლედ მიმოვიხილავთ საქართველოსა და უკრაინის ისტორიულ კონტურებს, შემდეგ ნაწილში კი - ურთიერთობების სხვადასხვა ეტაპებს. დასკვნით ნაწილში კი შევაჯამებთ ორი ქვეყნის ევროპული ინტეგრაციის პერსპექტივებსა და პრობლემებს.

პირველი ცნობები ქართულ-უკრაინული ურთიერთობის შესახებ და საქართველოს პირველი ელჩი უკრაინაში

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს და უკრაინას შორის დიპლომატიური ურთიერთობა 1992 წელს დაიწყო, უნდა შევნიშნოთ, რომ უმჯობესი იქნებოდა „განახლებისთვის“ ახალი ფორმატი დაგვერქმია, რადგან ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობა საუკუნეებს ითვლის.

ამ ორ ქვეყანას ბევრი ისტორიული საერთო აქვს. შუა საუკუნეებში უკრაინა წარმოადგენდა აღმოსავლეთ სლავიანური კულტურის ცენტრს და მას კიევის რუსეთი ეწოდებოდა. თუმცა უკვე მე-13 საუკუნიდან საქართველოს მსგავსად ის ხელიდან ხელში გადადიოდა. ქვეყანა ჯერ მონგოლების ურდოებმა დაარბიეს, შემდეგ კი ლიტვა, პოლონეთი, ოსმალეთი, ავსტრია-უნგრეთი და რუსეთი იყოფდნენ. მე-17 საუკუნეში აქ კაზაკთა რესპუბლიკა ჩამოყალიბდა და მე-20 საუკუნეში კვლავ რუსეთმა შეიერთა უკრა-

ინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახით. საქართველოს ისტორიის პარალელურ მომენტებზე აქ არ შევჩერდებით, თუმცა ზემოთ აღნიშნულიდან უკვე ნათელია ამ ორი ხალხის მისწრაფება თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისაკენ რატომ არის ასეთი ძლიერი.

ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის პირველი ცნობები მე-18 საუკუნიდან, ქართველი პოეტის დავით გურამიშვილის ცხოვრებიდან გვაქვს, რომელიც 1760 წელს გადასახლდა უკრაინაში, კერძოდ მირგოროდში, სადაც სიცოცხლის ბოლომდე ცხოვრობდა. სწორედ უკრაინაში იქმნება დავით გურამიშვილის „დავითიანი“ [1].

მე-20 საუკუნის დასაწყისში კი, 1913 წელს ცნობილი უკრაინელი პოეტი ლესია უკრაინკა მეუღლესთან ერთად საქართველოში ჩამოდის საცხოვრებლად, თუმცა ის

ავადმყოფობის გამო მალევე გარდაიცვალა. წყარო: ოფიციალური დიპლომატიური ურთიერთობის შესახებ, შემდეგი დოკუმენტები კი ორივე ქვეყნის არქივებშია, რომელთა შორისაა უკრაინის ცენტრალური რადას მიერ 1917 წლის 7 ნოემბერს გამოცხადებული დამოუკიდებლობის დეკრეტი; საქართველოს ეროვნული საბჭოს მიერ 1918 წლის 26 მაისს გამოცხადებული დამოუკიდებლობის აქტი და სხვ. სწორედ 1918 წელს, საქართველოს დამოუკიდებლობის მიღების შემდეგ, ამავე წლის აგვისტოში, უკრაინის რესპუბლიკაში გაიგზავნა ვიქტორ თევზაია და ერთი თვის შემდეგ ის პირველ ელჩად დანიშნეს კიევში.

თუ ორი ქვეყნის ურთიერთობის საწყისებს რომანტიკულ პერიოდად დავახასიათებთ, წითელი არმიის საქართველოში შემოჭრისა და შემდეგ საბჭოთა კავშირის პერიოდში ორი ქვეყნის ურთიერთობა საერთო მტრის წინააღმდეგ ბრძოლაა. 1942 წელს სტეპან ბანდერამ მოუწოდა ქართველ ხალხს, შეუერთდნენ ბრძოლას საბჭოთა რე-

ჟიმის წინააღმდეგ და ეროვნული განთავისუფლებისკენ. ბევრი ქართველი, რომელმაც 1921 წელს წითელი არმიის საქართველოში შემოჭრის დროს დატოვა თავისი ქვეყანა, პოლონეთში დასახლდა. ბევრმა მათგანმა მიიღო სამხედრო განათლება, გადავიდა უკრაინის ტერიტორიაზე და შეუერთდა უკრაინის აჯანყებულ არმიას საბჭოთა რეჟიმის წინააღმდეგ.

1989 წელს საბჭოთა კავშირის პირველმა და უკანასკნელმა პრეზიდენტმა მიხეილ გორბაჩოვმა ჩაატარა რეფერენდუმი საბჭოთა კავშირის სხვა ფორმით შენარჩუნების შესახებ, რომელშიც უკრაინამ მონაწილეობა მიიღო, საქართველომ კი - არა. საქართველომ დამოუკიდებლობა 1991 წლის 9 აპრილს გამოაცხადა, უკრაინამ კი იმავე წლის 24 აგვისტოს. რამდენიმე თვეში, 1991 წლის 25 დეკემბერს ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ორივე ქვეყნის დამოუკიდებლობა აღიარა. სწორედ ამის შემდეგ, 1992 წელს იწყება ორ ქვეყანას შორის ახალი დიპლომატიური ურთიერთობა.

პოსტსაბჭოთა ერა ორი ქვეყნის ურთიერთობაში

როგორც უკვე აღვნიშნე, საბჭოთა კავშირისგან დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, ორივე ქვეყანას ერთმანეთი სტრატეგიულ პარტნიორად მიაჩნდა და მჭიდრო პოლიტიკური და კულტურული ურთიერთობები დაამყარდა.

ამ ორ ქვეყანას პოსტსაბჭოთა ქვეყნებს შორის ერთი დიდი საერთო რამ გააჩნიათ. ეს არის მათი სტრატეგიული განვითარების ევროპული ვექტორი. ეს გზა მიუხედავად სირთულეებისა ძალას იკრებს და პროგრესირებს. უკრაინა ისევე როგორც საქართველო ევროკავშირის მიერ განიხილება მნიშვნელოვან, მაგრამ რთულ პოლიტიკურ პარტნიორად. ევროკავშირს, საქართველოსა და უკრაინას შორის პოლიტიკური დიალოგი დაიწყო 1994 წელს, როდესაც ხელი მოეწერა

პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შეთანხმებას (PCA). ეს დოკუმენტი ორიენტირებული იყო ეკონომიკურ და სოციალურ საკითხებზე რეფორმების გატარების აუცილებლობაზე. პოლიტიკური დისკუსიებისთვის ჩარჩო მოკრძალებული იყო.

1994 წლის პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შეთანხმება ძალაში შევიდა 1998 წელს. როგორც უკრაინასთან, ისევე საქართველოსა და ევროკავშირს შორის თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებაზე მოლაპარაკება დაიწყო 2008 წელს. საქართველოსა და ევროპას შორის ასოცირებული ხელშეკრულების რატიფიცირება მოხდა 2014 წელს [2]. ხოლო უკრაინაში ამ ხელშეკრულების გაფორმების მცდელობა იგივე 2014 წელს დაიწყო, მაგრამ იანუკოვიჩმა ბოლო წუთს

თქვა უარი ხელშეკრულებაზე ხელის მოწერაზე [2].

2014 წლის 27 ივნისს უკრაინის ახალმა პრეზიდენტმა პეტრე პოროშენკომ ხელი მოაწერა ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების ეკონომიკურ ნაწილს და აღწერა ეს როგორც უკრაინის „პირველი, მაგრამ გადაამწყვეტი ნაბიჯი ევროკავშირის წევრობისკენ“ [3], [4].

ამრიგად, მიუხედავად ყველაფრისა ასოცირებული ხელშეკრულება უკრაინასა და ევროკავშირს შორის მაინც შედგა 2017 წლის 1 სექტემბერს [5]. ამ შეთანხმების თანახმად, როგორც საქართველო, ასევე უკრაინა ევროკავშირთან მიმართებაში ვალდებულებები არიან ითანამშრომლონ და გააერთიანონ ეკონომიკური პოლიტიკა და მოახდინონ კანონმდებლობის ჰარმონიზება. შეთანხმება, ასევე, აყალიბებს ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალ სავაჭრო სივრცეს მხარეებს შორის.

უკრაინა პირნათლად ასრულებს საქართველოსთან გაფორმებული ჩარჩო-ხელშეკრულების ყველა პუნქტს. 1990-იან წლებში უკრაინამ საქართველოს უმნიშვნელოვანესი სამხედრო დახმარება გაუწია, ბევრი ქართველმა ოფიცერმა (მათ შორის საქართველოს მომავალი გენერალური შტაბის უფროსი ვახტანგ კაპანაძე) ისწავლა უკრაინის თავდაცვის სამინისტროსა და სასაზღვრო ჯარების აკადემიებში. 1997 წელს უკრაინამ საქართველოს უსასყიდლოდ გადასცა პირველი სამხედრო ხომალდი - „გრიფი“, სრული შეიარაღებით. მხოლოდ ამ ნაბიჯის შემდეგ საქართველომ მიიღო ანალოგიური დახმარება სხვა მეგობარი ქვეყნებიდან - გერმანიიდან, თურქეთიდან, აშშ-დან, მაგრამ უკრაინა იყო პირველი. გასაგებია, რომ ეს რუსეთის ფაქტორის გათვალისწინებით არ იყო მარტივი ნაბიჯი უკრაინის მხრიდან [5]. უკრაინამ 1993 წელს, საქართველოს შეღავათიანი კრედიტის საფუძველზე, 1 მლნ

აშშ დოლარის ღირებულების ხორბალი მიაწოდა.

მიუხედავად იმისა, რომ უკრაინული კანონები კრძალავდა ქვეყნის გარეთ მიმდინარე კონფლიქტებში მონაწილეობას, 1992-93 წლებში საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის აფხაზეთის ბრძოლებში 300-მდე უკრაინელი მოხალისე მონაწილეობდა. მათი ჩამოყვანის ორგანიზებას უკრაინული ნაციონალური ასამბლეისა და უკრაინის ნაციონალური თავდაცვის - იმავე „უნა-უნსოს“ ორგანიზაცია უწევდა.

საინტერესოა „უნა-უნსოს“ უფროსი მეთაურის იური შუხევიჩის მოსაზრება: „ჩვენი მთავარი მიზანი იყო, დაგვემტკიცებინა საქართველოში, ისევე, როგორც შემდეგ ჩეჩნეთში, რომ ჩვენ დავიცავთ ყველა იმ ხალხის თავისუფლებას, რომელიც რუსეთის უღლიდან გათავისუფლებას ცდილობს. და მეორე: გვეჩვენებინა რუსეთისთვის, რომ თუკი ის ცხვირს შემოყოფდა უკრაინაში, იქ მოიძებნებოდნენ ძალები, კოლაბორანტების და მათი აგენტურის გარდა, რომლებიც მას წინააღმდეგობას, სასტიკ წინააღმდეგობას გაუწევდნენ“.

ურთიერთობები კიდევ უფრო გამყარდა საქართველოში ვარდების რევოლუციისა და უკრაინის ნარინჯისფერი რევოლუციის შემდეგ. ორივე ქვეყანას აქვს პროდასავლური პოლიტიკური ორიენტაცია და დიდი სურვილი გაწევრიანდნენ ნატოსა და ევროკავშირში. პრეზიდენტებს - მიხეილ სააკაშვილსა და ვიქტორ იუშჩენკოს შორის მჭიდრო მეგობრობამ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ორი ქვეყნის პოლიტიკურ და კულტურულ ერთიანობაში. 2007 წელს ქართველებმა ტარას შევჩენკოს ძეგლი გახსნეს თბილისში, უკრაინელებმა კი - კიევში ქართველი პოეტის შოთა რუსთაველის ძეგლი. მიუხედავად იმისა, რომ მათმა გაწევრიანების მცდელობამ 2008 წელს უარი მიიღო, ნატომ ბუქარესტის სამიტის დეკლარაციაში პირობა დადო, რომ ეს ორი პოსტსაბჭოთა აპლი-

კანტი ალიანსის წევრები აუცილებლად გახდებიან, თუმცა არ უთქვამს ეს როდის და როგორ მოხდება.

2008 წლის აგვისტოში რუსეთ-საქართველოს ომის დროს უკრაინის პრეზიდენტმა ვიქტორ იუშჩენკომ თბილისში ვიზიტით კიდევ ერთხელ დაადასტურა ქართველი ხალხის მიმართ მხარდაჭერა. აგვისტოს ომის შემდეგ კიევმა და თბილისმა ვაშინგტონთან ერთად სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიას მოაწერეს ხელი [6].

2009 წელს უკრაინა და საქართველო აზერბაიჯანთან, სომხეთთან, მოლდოვასა და ბელარუსთან ერთად ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამაში ჩაერთვნენ. 2014 წლის ზაფხულში კი საქართველომ, უკრაინამ და მოლდოვამ ხელი მოაწერეს ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმებას [7].

2014 წლის გაზაფხულიდან რუსეთთან კონფრონტაციის დაძლევის მიზნით ქართველებმა მრავალმხრივი დახმარება გაუწიეს უკრაინელებს. ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ქართველი პოლიტიკოსები უკრაინის სახელმწიფო სამსახურებში მაღალი რანგის თანამდებობებზე დასაქმდნენ; გაძლიერდა ხალხთაშორისი კონტაქტებიც, 2019 წლის პირველი მარტიდან უკრაინისა და საქართველოს მოქალაქეებს ორივე ქვეყანაში მგზავრობა მხოლოდ პირადობის მოწმობების საფუძველზე შეუძლიათ.

მანამდე კი 2015 წელს უკრაინის პრეზიდენტმა პეტრო პოროშენკომ საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი დანიშნა უკრაინის უდიდეს რეგიონში, ოდესის ოლქის გუბერნატორად [8].

დაძაბულობის ესკალაცია

2017 წლის მარტში უკრაინამ, რომელიც იმ დროს გაეროს უსაფრთხოების საბჭოს დროებითი წევრი იყო, შეიტანა რეზოლუცია საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის მხარდასაჭერად. საქართველო და უკრაინა ასევე ინარჩუნებენ სამხედრო კავშირებს. 2018 წელს საქართველომ და უკრაინამ მონაწილეობა მიიღეს ოპერაციაში Noble Partner 18, ხოლო ქართველმა ჯარისკაცებმა და უკრაინელმა საზღვაო ქვეითებმა ერთად ჩაატარეს სწავლება [9].

ორ ქვეყანას შორის გარეგნულად მშვიდი, მაგრამ მაინც დისტანციური ურთიერთობა კვლავ დაიძაბა უკრაინის ავტოკეფალიის საკითხთან დაკავშირებით. უფრო მეტიც, უკრაინამ საქართველოს პოლიტიკური მხარდაჭერა კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა. საქმე ეხება საქართველოს მთავრობისა და ქართული მართმადიდებელი ეკლესიის თავშეკავებას მიელოცა უკრაინისთვის ახლადმიღებული ავტოკეფალია. საქართვე-

ლოს მთავრობამ საკითხზე კომენტარებისგანაც კი თავი შეიკავა. ქართული ეკლესია ყოველთვის ცდილობდა პოზიციები განესაზღვრა არა პოლიტიკური ნიშნით, არამედ საეკლესიო კანონიკაზე დაყრდნობით.

უკრაინის ეკლესიასთან მიმართებით საქართველოს საპატრიარქოს პოზიცია ზოგიერთის მხრიდან შეფასდა რუსეთის გავლენად. თუმცა აქაც ორად გაიყო აზრი: ერთნი (მუდმივად აგრესიულად ანუ რადიკალურად განწყობილნი) მიიჩნევენ, რომ ეს იყო რუსეთის ეკლესიის მოთხოვნის შედეგი და საქართველოს ეკლესიის რუსული ორიენტაციის გამოვლინება, მეორენი კი უკრაინის ახალი ეკლესიის აღიარებაში ხედავენ რუსეთის მიერ აფხაზეთის ეკლესიის დამოუკიდებლობის აღიარების საფრთხეს და, აქედან გამომდინარე, საქართველოს ეკლესიას მოუწოდებდნენ თავის შეკავებისკენ.

საქართველოს ეკლესიამ განაცხადა, რომ იგი მართალია მხარს უჭერს უკრაინის ეკლესიის დამოუკიდებლობას, მაგრამ ეს უნდა იყოს ხალხის საერთო ნება და ეკლესიათა შეთანხმების შედეგი. ეკლესიის დამოუკიდებლობამ ერთობა და მშვიდობა უნდა მოუტანოს ქვეყანას და ის არ უნდა იქცეს დაპირისპირების მიზეზად როგორც უკრაინაში, ისე მთელს მართლმადიდებელ სამყაროში.

უკრაინის ახალმა პრეზიდენტმა ვლ. ზელენსკიმ საქართველოს მესამე პრეზიდენტი და ოდესის ყოფილი გუბერნატორი რეფორმების საკითხში თავის მრჩეველად დანიშნა. ორივე ქვეყნის მთავრობამ დაასკვნა, რომ უკრაინასა და საქართველოს უბრალოდ არ აქვთ საშუალება არ ითანამშრომლონ. რა თქმა უნდა, საქართველოსა და უკრაინას თანამშრომლობის უზარმაზარი პოტენციალი აქვთ, პირველ რიგში, საერთო პრობლემების გამო. ორივე ქვეყანას ემუქრება ეგზისტენციალური საფრთხე მათი ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის გამო.

ორ ქვეყანას შორის ისტორიის სხვადასხვა პერიოდის მიმოხილვამ აჩვენა, რომ კრიზისის ნებისმიერი საკითხი უკავშირდება მესამე ქვეყანას - რუსეთს. ცხადია, რომ გარდა ორივე ქვეყნის მიერ გაცხადებული საგარეო პოლიტიკური პოზიციებისა, დასავლეთის მიერ პოსტ-საბჭოთა ქვეყნების დემოკრატიზაციის მხარდაჭერა და მათი შესაძლო გაწვევრიანება ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში რუსეთის მიერ აღიქმება მთავარ ეროვნულ სა-

ფრთხედ. შესაბამისად, ამის საპასუხოდ რუსეთმა მიმართა თვითდამკვიდრების საგარეო პოლიტიკას, რათა უზრუნველყოს საკუთარი ეროვნული ინტერესები და 2008 წელს საქართველოში, 2014 წელს კი უკრაინაში ინტერვენცია.

შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საქართველოსა და უკრაინას თანამშრომლობის უზარმაზარი პოტენციალი აქვთ, პირველ რიგში, საერთო პრობლემების გამო, რომ აღარაფერი ვთქვათ, ეკონომიკურ და კულტურულ ასპექტებზე.

ახლა, როცა ორივე ქვეყნის დედაქალაქებში უნდა ისარგებლონ ამ პოტენციალით, დაეყრდნონ წარსულის მიღწევებს და გადადგან ნაბიჯები ურთიერთობების გაღრმავებისთვის. საერთაშორისო ორგანიზაცია „ფრიდომჰაუსი“ ერთ-ერთ ანგარიშში მიუთითებს და (გვიქრობ, შეჯამებაში მისი მოყვანა მნიშვნელოვანია), რომ „საქართველოსა და უკრაინას ძალზე მნიშვნელოვანი სტრატეგიული პოზიციები უკავიათ შავი ზღვის ჩრდილოეთ და აღმოსავლეთ სანაპიროებზე - ეს არის რუსეთის დასავლეთ და სამხრეთ ფლანგებზე. მათი სტრატეგიული პარტნიორობა შეიძლება იყოს ყოფილი საბჭოთა კავშირის ყველა ძალის ალტერნატიული პოლიტიკური სიმბიოზის ცენტრი, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან პუტინის ავტორიტარულ, რევანშისტულ რეჟიმს. სინამდვილეში, მათი ალიანსი, შესაძლოა, დემოკრატიული ცვლილებების აგენტი გახდეს მთელი ყოფილი საბჭოთა სივრცისთვის (ბალტიის ქვეყნების გამოკლებით), სადაც კანონის უზენაესობა დღის წესრიგია“.

RAUL KIRIA

GEORGIA'S AND UKRAINE'S EUROPEAN PERSPECTIVE

Summary

In the Article, there is a discussion regarding the crisis formed gradually in between the relations of Georgia and Ukraine. Particular reasons have been emphasized as an outcome of the research analysis.

Regardless the fact, that the two countries share no common border, and the Soviet Union was the only factor of their consolidation, positive relations between Georgia and Ukraine was visible from the start, after the break of the Soviet Union. The essential reason for the attraction of Positive relations, was the desire to be distant and independent from Russia, as well as the openly announced Western policy and strive towards NATO, which developed the friendship of the countries into a strategic partnership later.

The “Rose Revolution” in Georgia and the “Orange Revolution” in Ukraine, was identical with its concept and drive. The change of the Government in Ukraine after the “Orange” Revolution, though, started the changes in the relation between Georgia and Ukraine. The friendship of two countries, even though, the leaders did not announce it openly, became under the threat, more precisely, the warm relations started to get colder. The research made it clear, that the main reason of “colder” relations of these countries, was still Russia, and the pro-Western orientation of Georgia’s Governing elite, which was different from Ukraine’s new Leaders.

In the Article, there is also, a discussion on the military cooperation of Georgia and Ukraine; the participation of Ukrainian volunteers at the war in Abkhazia and vice versa – military engagement of Georgian volunteers at the Ukrainian “Anti-terroristic Operations” (Lugansk, Donetsk).

Also, there is a discussion regarding one of the developed crises between the two counties, concerning the issue of Autocephalous of Ukraine. The research emphasized in this case as well, that the reason of tension in the relation was the factor of Russia again. The Government of Georgia didn’t exacerbate the already tough relations with Russia and with its over diplomatic announcements, left the particular trace on the quality of cooperation with Ukraine, lasting till today.

Key Words: Georgia, Ukraine, Russia, Government, EU, Revolution.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. დავით გურამიშვილი (ბიოგრაფია). საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა <http://www.nplg.gov.ge/bios/ka/00000818/> (20.07.2021)
2. საქართველო და ევროკავშირი <https://old.infocenter.gov.ge/euinfo-the-association-agreement/>
3. "Ukraine crisis: EU signs association deal". BBC News. 21 March 2014. Seen 21 March 2014.
4. EU signs pacts with Ukraine, Georgia and Moldova, BBC News (27 June 2014)
5. Ukraine ratifies EU association agreement. Deutsche Welle. Published 16.09.2014.
6. "Agreement details". Council of the European Union Retrieved 4 July 2014. Legislation of the CIS countries. “Treaty of friendship, cooperation and mutual assistance between Ukraine and the Republic of Georgia”, url: http://base.spininform.ru/show_doc.fwx?rgn=9687) (31.10.2020)
7. საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო. ინფორმაცია საქართველოსა და აშშ-ს შორის სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიის ხელმოწერის შესახებ 2009 წლის 9 იანვარი <https://mfa.gov.ge/News/%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%A4%E1%83%9D%E1%83%A0%E1%83%9B%> (31.10.2020)
8. Association Agreement between the European Union and Ukraine www.kmu.gov.ua/en/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu

9. ლიკლიკაძე კ., „რატომ იბრძოდა უკრაინული ორგანიზაცია „უნა-უნსო“ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის“ (Koba Liklikade, „Why did Ukrainian Organization „Una-Unso“ fought for Georgian territorial integrity)
http://georoyal.ge/?MTID=4&TID=3&id=2437&fb_comment_id=1415953928648171_111566
 (30.10.2020)
10. Noble Partner 2018 Launches. mod.gov.ge/en/news/read/6748/noble-partner-2018-launches
11. Ministry of Foreign Affairs of Georgia. “Relations between Georgia and Ukraine“. <https://mfa.gov.ge/MainNav/ForeignPolicy/BilateralRelations/%E1%83%A3%E1%83%99%E1%83%A0%E1%83%90%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%90.aspx> (31.10.2020)
12. Valeri Chechelashvili, “Does the strategical partnership work in relations between Ukraine and Georgia? <https://www.gfsis.org/ge/blog/view/921> (29.10.2020)
13. Tamar Chapidze, Andreas Umland: „Challenges of the alliance of Tbilisi and Kiev – Georgian Orthodox church and autocephaly of Ukraine“. <http://gip.ge/ge/> (28.10.2020)
14. Davit Zalkaliani, Minister of Foreign Affairs of Georgia. <http://www.mfa.gov.ge/News/chven-mivesalmebit-da-gvakharebs-nebismieri-nabiji.aspx?CatID=5&lang=ka-GE> (30.10.2020)
15. Andreas Umland, „Alternatives for the safety of the key state of Europe“. <https://ge.boell.org/ka/2019/01/11/ekvsi-ukrainuli-scenari> (30.10.2020)
16. Irakli Margvelashvili, “Georgia and Ukraine in world geopolitical rotation“. <http://www.tabula.ge/ge/story/82250-saqartvelo-da-ukraina-msoflio-geopolitikur-brunvashi>
 (27.10.2020)
17. Vasili Rukhadze, „Georgia and Ukraine Welcome New Thaw in Bilateral Relations“. <https://jamestown.org/program/georgia-ukraine-welcome-new-thaw-bilateral-relations/>
 (30.10.2020)
18. Eurasia Daily Monitor Volume, Georgian-Russian Rapprochement Is Not Yielding Any Results for Georgia. <https://jamestown.org/program/georgian-russian-rapprochement-is-not-yielding-any-results-for-georgia/> (30.10.2020)